

E-zine ÚPV SR – 6. 5. 2014 – číslo 5

E-mailový časopis Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky

Číslo 5/2014

ISSN 1337-5504

Dňa 26. apríla 1970 nadobudol účinnosť Dohovor o zriadení Svetovej organizácie duševného vlastníctva, podpísaný tri roky predtým v Štokholme. Dohovor v článku 2 ods. viii vymedzil pojem duševné vlastníctvo demonštratívnym výpočtom inštitútov patriacich pod uvedený pojem:

- literárne, umelecké a vedecké diela,
- výkony výkonných umelcov, zvukové záznamy a rozhlasové a televízne vysielanie,
- vynálezy zo všetkých oblastí ľudskej činnosti,
- vedecké objavy,
- priemyselné vzory a modely,
- továrenské, obchodné známky a známky služieb, ako aj obchodné mená a obchodné názvy,
- ochrana proti nekalej súťaži.

Svetová organizácia duševného vlastníctva ako špecializovaná agentúra Organizácie Spojených národov začala pôsobiť v roku 1974 a na jej podnet sa 26. apríl stal Svetovým dňom duševného vlastníctva, ktorý si aj na Slovensku pripomíname od roku 2001.

Samozrejme, z najnovšieho vydania nášho elektronického periodika sa dozviete aj o tohtoročnom Svetovom dni duševného vlastníctva v Úrade priemyselného vlastníctva SR.

Foto: <http://tribune.com.pk>

SPRÁVY Z ÚPV SR

Ekonomické aspekty práv duševného vlastníctva

Úrad priemyselného vlastníctva SR, Svetová organizácia duševného vlastníctva (WIPO) a Centrum vedecko-technických informácií SR (CVTI SR) zorganizovali **6. mája v bratislavskom CVTI SR** odbornú regionálnu konferenciu Ekonomické aspekty práv duševného vlastníctva.

Odborníci z domova i zo zahraničia (Maďarsko, Poľsko, Španielsko, Moldavsko) diskutovali o vplyvoch duševného vlastníctva na celkovú výkonnosť ekonomiky krajiny, na inovačný potenciál,

zvýšenie konkurencieschopnosti firiem a v konečnom dôsledku aj na formovanie vedomostnej spoločnosti.

Konferenciu otvorili zástupcovia troch usporiadateľských inštitúcií – riaditeľ kancelárie predsedu a medzinárodných vzťahov ÚPV SR **Tomáš Klinka**, riaditeľ odboru WIPO pre krajiny s tranzitívnou ekonomikou a rozvinuté krajiny **Michal Švantner** a riaditeľ sekcie podpory vedy CVTI SR **Ľubomír Bilský**.

Dominovali témy: Aktivity WIPO pre krajiny s tranzitívnou ekonomikou a rozvinuté krajiny, Ekonomické aspekty práv duševného vlastníctva – aktuálny vývoj, Stratégie, trendy a nové výzvy vo vzťahu k ekonomickým otázkam práv duševného vlastníctva, Súčasné ekonomické aspekty duševného vlastníctva na Slovensku a Ďalší vývoj ekonomických aspektov duševného vlastníctva v regióne.

Podujatie bolo organizované v rámci projektu Národná infraštruktúra pre podporu transferu technológií na Slovensku - NITT SK.

Podporujeme výskumné aktivity na Slovensku / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Svetový deň duševného vlastníctva

Keďže tohtoročný Svetový deň duševného vlastníctva (SDDV) s ústrednou myšlienkou Vášeň menom FILM pripadol na sobotu, pracovníci Úradu priemyselného vlastníctva SR a pozvaní hostia si ho pripomenuli 24. apríla.

Pozvanie prijala aj podpredsedníčka Národnej rady SR Jana Laššáková, rektor Akadémie umení Matúš Ol'ha i banskobystričský primátor Peter Gogola.

Jana Laššáková pri príležitosti SDDV ocenila prácu ÚPV SR a zdôraznila, že duševné vlastníctvo je bohatstvom každej krajiny a treba si ho vážiť.

– *Som presvedčená, že ochrana duševného vlastníctva v kompetencii ÚPV SR je v dobrých rukách. Verím, že aj aktivity, ktoré pripravil úrad na dnešný deň, budú inšpirovať mladých ľudí k tvorivosti a svoj talent premenia postupne v patenty.*

Fenomén filmu, ktorý zásadným spôsobom ovplyvnil naše životy, zdôraznil vo svojom príhovore **Matúš Ol'ha**. V stručnom priereze priblížil historický vývoj filmu vo svete, pričom nezapadol ani na Jánošíka, ktorý je na Slovensku filmovou témou číslo 1.

– *Je veľkou škodou, že po roku 1989 sa slovenská filmová tvorba prakticky zastavila a keď aj sú pokusy o jej znovuzrodenie v rámci Audiovizuálneho fondu, úroveň je neporovnateľne nižšia, ako bola kedysi, a platí to aj v porovnaní s okolitými krajinami. Napríklad pre Poliakov je filmová tvorba vlajkovou loďou krajiny. Tá neoplyva priemyselnou výrobou, no má držiteľov Oscarov, svetoznámych hercov. Film potrebuje profesie.* – V tejto súvislosti M. Ol'ha spomenul Akadémiu umení v Banskej Bystrici, ktorá vznikla v roku 1997, o rok neskôr vznikla v akadémii Fakulta dramatických umení a o ďalší päť rokov Katedra dokumentárnej tvorby.

– *Filmoví dokumentaristi to je niečo ako filmový „desaťboj“, pretože dokumentarista si musí napísať scenár, nakrútiť film, postrihať ho atď., jeho práca sa dotýka všetkých profesií súvisiacich s filmom. Takisto máme Katedru filmovej dramaturgie a scenáristiky, ktorá začala písať svoju históriu v roku 2006.*

V súvislosti s mottom tohtoročného SDDV Vášeň menom film treba uviesť, že ÚPV SR získal pred časom dve videá zo Svetovej organizácie duševného vlastníctva – animované príbehy, zamerané na patenty a ochranné známky a určité mládeži, a jedno video z Európskeho patentového úradu približujúce systém Espacenet na vyhľadávanie v patentových dokumentoch. Texty sú už preložené do slovenčiny a zostáva ich ešte nadabovať.

ÚPV SR plánuje postupne zhotoviť tiež takéto videá a prostredníctvom nich predstaviť aj jednotlivé služby a produkty úradu.

Súčasťou slávnostného otvorenia SDDV v ÚPV SR bola vernisáž výstavy **Od talentu k patentu** – prác študentov Katedry dizajnu Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave a detí z nevelkej obce Píla a Žarnovice, detských prác, ktoré vznikli počas minuloročného v poradí štvrtého prázdninového výtvarno-fotografického workshopu v Píle pod lektorským vedením akademického sochára Ferdinanda Chrenku a Veroniky Markovičovej z Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave.

Stalo sa už dobrým zvykom, že ÚPV SR organizuje v rámci SDDV aj konferenciu **Duševné vlastníctvo na Slovensku**. Cieľom 14. konferencie s mottom **Umenie odlišiť sa** bolo zvýšiť povedomie verejnosti, najmä podnikateľských subjektov a spotrebiteľov, o dôležitosti budovania značky a význame dizajnu v konkurenčnom prostredí.

V prvom bloku konferencie s názvom **Budovanie značky** odzneli prednášky napríklad na témy Príbeh značky Kofola, Levi Strauss: ochrana obchodnej značky v strednej a východnej Európe či Logo ako totem firmy. Druhý blok mal názov **Dizajn, ktorý predáva** a bolo možné vypočuť si aj témy Dve cesty k právnej ochrane dizajnov a Dizajn v praxi (škola a realita).

V závere SDDV, ktorý bol v ÚPV SR aj **Dňom otvorených dverí**, sa odohrala ešte jedna zaujímavá udalosť. Približne okolo 17-tej hodiny zastavil na parkovisku úradu autobus z obce Píla s deťmi, ktorých výtvarné práce sú súčasťou výstavy Od talentu k patentu, a na rad prišla ďalšia vernisáž...

Foto: archív ÚPV SR

Motto 2014: Inžinieri a technici – prameň inovácií

FITS 2014

ÚPV SR mal zastúpenie aj na konferencii **Fórum inžinierov a technikov Slovenska FITS 2014**, ktorú 24. apríla zorganizoval v Košiciach Zväz slovenských

vedeckotechnických spoločností (ZVTS) a ktorá bola pokračovaním každoročných stretnutí s názvom Fórum ZSVTS.

Cieľom konferencie bolo poskytnúť spoločnú platformu pre inžinierov a technikov z rôznych odborných oblastí pri hľadaní riešení ako odstrániť bariéry vo využití tvorivého potenciálu, pričom ústrednou témou bola **úloha inžinierov a technikov ako hybnej sily technických inovácií**.

Riaditeľka patentového odboru ÚPV SR **Lukrécia Marčoková** prezentovala na konferencii možnosti ochrany technických riešení prostredníctvom patentu a úžitkového vzoru.

Nová etapa intenzívnejšej spolupráce Stretnutie predstaviteľov ÚPV SR a SKPZ

Predstavitelia ÚPV SR na čele s **Ľubošom Knothom** sa 16. apríla stretli v Banskej Bystrici s predstaviteľmi Slovenskej komory patentových zástupcov (SKPZ). Pracovné stretnutie sa uskutočnilo v nadväznosti na výročnú konferenciu SKPZ, ktorá sa konala 21. marca a jej súčasťou bola aj voľba nového vedenia komory; jej predsedom sa opäť stal **Vladimír Neuschl**.

Obe strany **diskutovali o aktuálnych otázkach spolupráce** i niektorých problematických oblastiach tak z hľadiska ÚPV SR, ako aj patentových zástupcov. Ide napríklad o potrebu skracovania doby konania o prihláškach jednotlivých predmetov priemyselných práv. Zúčastnení sa zaviazali postupne odstraňovať administratívne prekážky, ktoré často zbytočne predlžujú konanie o prihláškach.

Spolupráca sa bude týkať aj nových elektronických služieb úradu. SKPZ dostala možnosť participovať na ich vývoji. V tejto súvislosti ÚPV SR predstavil okrem iného aj prototyp inovovanej služby „Webregistre“ – databáz s vybranými údajmi z registrov úradu, dostupných na internete, ktorý mal u hostí pozitívny ohlas.

Foto: archív ÚPV SR

Predstavitelia ÚPV SR súhlasili s návrhom SKPZ **spoločne efektívnejšie využívať mediálny a propagačný priestor** vrátane svojich webových sídiel. Obe strany sa tiež dohodli, že na rôznych seminároch a vzdelávacích akciách, zameraných na prezentáciu služby ÚPV SR – prediagnostiky priemyselných práv, bude mať svoje zastúpenie aj SKPZ, a tak sa môže viac zviditeľniť medzi súčasnými i potenciálnymi klientmi.

– *Pracovné stretnutie bolo veľmi užitočné a diskusia konštruktívna,* – vyjadril sa **V. Neuschl**.

– *Prerokovali sme aj špecifické témy, resp. problémy, ktorých riešenie určite pomôže jednak konaniu o prihláškach predmetov priemyselných práv, ale aj práci patentových zástupcov.*

L. Knoth: – *Týmto stretnutím sme otvorili novú etapu intenzívnejšej spolupráce v záujme zefektívnenia systému ochrany duševného vlastníctva. Sme takpovediac na jednej lodi, sme partnermi. Víťam vzájomnú snahu podieľať sa na krokoch smerujúcich k výsledkom, ktoré v konečnom dôsledku pomôžu používateľom nášho systému, našim klientom.*

SPRÁVY ZO SVETA

Ochrana tradičných vedomostí a tradičných kultúrnych prejavov stále s otázkami

V ženevskom sídle Svetovej organizácie duševného vlastníctva od 24. marca do 4. apríla rokoval **Medzivládny výbor WIPO pre duševné vlastníctvo a genetické zdroje, tradičné vedomosti a folklór** (IGC – Intergovernmental Committee). Cieľom zasadania bolo prediskutovať ná-

vrh textu nového medzinárodného zmluvného nástroja (dohovoru) na ochranu tradičných vedomostí (TK – traditional knowledge) a tradičných kultúrnych prejavov (TCEs – traditional culture expressions). Vzhľadom na to, že rokovania na túto tému trvajú už 14 rokov, navrhovatelia považujú text za takmer finálny a vytvárajú tlak na jeho prijatie v rámci diplomatickej konferencie v roku 2015.

Velvyslanec Jamajky **Wayne McCook**, ktorý predsedal rokovaniu, predložil ďalšie dva dokumenty špecifikujúce a detailne analyzujúce hlavné problémové oblasti:

1/ význam pojmu „tradičný“,
2/ príjemcovia ochrany (beneficiaries), najmä úloha štátov alebo národných entít,

3/ charakter udelených práv vrátane významu pojmov „misappropriation“

a „misuse“ (sprenevera a zneužitie),
4/ charakter pojmu verejne dostupné alebo všeobecne rozšírené TK a TCEs.

Napríklad zástupcovia krajín Európskej únie výraz „misappropriation“ odporúčali nahradiť slovom „unfair use/misuse/abusive use“ (neoprávnené použitie/zneužitie/protiprávne použitie). Podobne výraz „reward“ (odmena) odporúčili nahradiť iným vhodným výrazom, keďže existujúce nástroje ochrany duševného vlastníctva neposkytujú odmenu. Otázna je aj definícia „publicly available“ (verejne dostupný), pretože diskusia o predmetoch ochrany, ktorých by sa uvedený termín týkal, nie je ešte ukončená. Diskutabilný je tiež výraz „nations“ (národy) vo vzťahu k „beneficiaries“ (príjemcovia). Niektoré krajiny majú výhrady k použitiu „nations“ v texte, iné to podporujú, pretože nemajú domorodé kmene alebo obdobne definované skupiny obyvateľstva. Egypt zasa odôvodnil podporu uvedeného termínu argumentáciou o historickom vývoji kraji-

Foto: www.flickr.com

ny. V nej i vo viacerých ďalších krajinách Afriky sa TCEs nerozvíjali v menších ohraničených lokalitách, ale v rámci celej krajiny. Obdobne sa vyjadrili aj zástupcovia Ománu, Číny a Arménska. Švajčiarsko a Kanada mali výhrady k uvedenému konceptu.

O zakomponovanie ustanovení o technickej pomoci (budovanie kapacít) a „awareness“ (povedomie) do textov požiadala zástupca kmeňov Tualip (Severná Amerika) v mene Fóra domorodých obyvateľov. Zdôraznil, že podobné ustanov-

enia sú súčasťou aj iných medzinárodných zmlúv. Tento návrh podporila India, Austrália a Bolívia.

V diskusii o koncepte „public domaine/widely diffused“ (verejná doména/široké rozptýlenie), ktorý zatiaľ nie je nikde presne definovaný, napríklad zástupca USA položil otázky v súvislosti s konkrétnym príkladom.

Rifle (blue jeans – modré džínsy) sú známe na celom svete. Ako pracovné nohavice ich nosili talianski námorníci, francúzski výrobcovia sa ich rozhodli vy-

rábať s využitím miestnych výrobných postupov a materiálov a americkí výrobcovia zlepšili kvalitu látky a vyrobili džínsy, ktoré nosili zlatokopovia v Kalifornii. História vzniku džínsov v Spojených štátoch možno zmapovať až po súkromnú firmu, ktorá ich vyrábala okolo roku 1850. – Ak sa spôsob výroby denimu a džínsov považuje za tradičnú znalosť, ktorej komunita má patriť? Talianskej, ktorej námorníci nosili modré nohavice, francúzskej, ktorá vyrábala pevnú textíliu imitujúcu modré talianske nohavice, alebo americkej firme?

Napriek vyčerpávajúcim diskusiám aj o ďalších otázkach, mnohé z nich ostali otvorené. **Stále totiž absentujú názorové konkrétne príklady a dôkazy z praxe v oblasti TK a TCEs**, čo je aj hlavným dôvodom dlhodobej stagnácie v rokovaniach. Navrhovaný text nového medzinárodného zmluvného nástroja na ochranu TK a TCEs, o ktorom rokoval IGC, obsahuje príliš veľa alternatívnych riešení, hoci jeho finálna verzia má byť predložená na schválenie Valnému zhromaždeniu WIPO v jeseni tohto roka.

Pozícia krajín EÚ ohľadne celkového charakteru prípadného budúceho zmluvného nástroja zostáva nezmenená – **nezáväzný charakter**.

MONITORING

Prehľad článkov týkajúcich sa duševného vlastníctva a ÚPV SR uverejnených v slovenských tlačných a elektronických médiách v apríli 2014

Aj Honda vyvíja ‚zelenú vlnu‘

Po Audi, ktoré nedávno prezentovalo technológiu komunikácie medzi autom a semaforom, prichádza s podobným projektom Honda. Jej Driving Support System vám odporučí vhodnú rýchlosť pre plynulý prejazd nasledujúcou križovatkou. Najväčší podiel na vysokej spotrebe áut v mestskej premávke má ustavičné brzdenie a opätovné zrýchľovanie. Často sa tomu nedá zabrániť, no pomôcť by mohol systém, ktorý by vás informoval, akou rýchlosťou máte ísť, aby ste na ďalšej križovatke stihli zelenú bez toho, aby ste museli zastaviť. Jednoducho, navádzal by vás na plynulú, a teda aj úspornú jazdu. Samozrejme, vyžaduje si to technológiu vzájomnej komunikácie so semaforom. Auto musí presne vedieť, ako ďaleko je križovatka, aké svetlo svieti na semafore a kedy naskočí zelená. Ak by malo tieto údaje, dokázalo by ľahko vypočítať optimálnu rýchlosť jazdy, aby ste sa ku križovatke priblížili práve v čase, keď bude vo vašom jazdnom pruhu svietiť zelené svetlo.

Pravda 29. 4. 2014

<http://auto.pravda.sk/doprava/clanok/316066-aj-honda-vyvíja-zelenu-vlnu/>

Beblavý navrhol, aby sťahovanie z webov ako Ulož.to nebolo trestné

Za sťahovanie by nemuselo hroziť väzenie, ale len finančný trest. Úspech návrhu závisí od Smeru.

Bratislava – Nezaradený poslanec Miroslav Beblavý nechce, aby boli ľudia trestaní za stiahnutie pesničky či filmu z webového úložiska, keď chcú digitálnu nahrávku pre seba a nebudú ju ďalej predávať.

Napísal preto krátku novelu Trestného zákona, podľa ktorej by od augusta nebolo trestné, keby sme pre vlastnú potrebu a na neobchodný účel porušili autorské právo, teda aj stiahli digitálnu nahrávku z webového úložiska.

Beblavý návrhom reaguje na verdikt Súdneho dvora Európskej únie spred dvoch týždňov.

Výnimka v autorskom zákone, vďaka ktorej môžeme pre vlastnú potrebu kopírovať filmy a pesničky, keď ich nebudeme ďalej predávať, podľa eurosudcov neplatí na sťahovanie nahrávok z pochybných serverov.

„Ak by štáty mohli umožniť, aby sa kópia diela na súkromné účely zhotovila aj z nelegálneho zdroja, išlo by o zásah do riadneho fungovania trhu Európskej únie,“ rozhodol Súdny dvor.

Sme 28. 4. 2014

<http://ekonomika.sme.sk/c/7183015/beblavy-navrhol-aby-stahovanie-z-webov-ako-ulozto-nebolo-trestne.html>

Sťahovali ste filmy z internetu?

(pýtame sa pred eurovoľbami) Kandidátov na europoslancov sme sa spýtali: Po novom má byť zakázané sťahovať filmy z portálov ako ulozisko.sk. Sledovali ste niekedy takéto filmy? (Sme 23. 4. 2014)

<http://www.sme.sk/c/7178700/stahovali-ste-filmy-z-internetu-pytame-sa-pred-eurovoľbami.html>

Sťahovanie kópií filmov a seriálov v EÚ je už nelegálne

Sťahovanie filmov a seriálov z iných než oficiálnych zdrojov a bez ich zakúpenia je už v EÚ od apríla nelegálne. Rozhodol o tom Súdny dvor EÚ. Doposiaľ bolo stiahnutie kópie filmu aj bez jej zakúpenia pred zákonom tolerované. Po novom hrozí niekoľkoročný trest a kompenzácia vzniknutej škody.

(Pravda 14. 4. 2014)

<http://vat.pravda.sk/komunikacia/clanok/314593-stahovanie-kopii-filmov-a-seriálov-v-eu-uz-nie-je-legalne/>

Sťahovanie z úložísk ako Ulož.to je nelegálne, rozhodol eurosúd

(Sme 12. 4. 2014)

<http://ekonomika.sme.sk/c/7168135/stahovanie-z-ulozisk-ako-ulozto-je-nelegalne-rozhodol-eurosud.html>

Ulož.to chce spustiť legálne sťahovanie filmov za poplatok

(Sme 1. 4. 2014)

<http://ekonomika.sme.sk/c/7155154/ulozto-chce-spustiť-legalne-stahovanie-filmov-za-poplatok.html>

Mladí vedci zo Slovenska budú súťažiť v Spojených štátoch

Slovenskí študenti sa pokúsia obhájiť minuloročné úspechy na najväčšej súťaži mladých vedcov Intel ISEF v Los Angeles. Súťažiť bude až sedem Slovákov v piatich vedných disciplínach.

Až sedem mladých ambiciózných stredoškôľakov zo Slovenska v máji odcestuje na najväčšiu súťaž mladých vedcov Intel ISEF. Súťaž sa koná každý rok, tentoraz v meste Los Angeles v Kalifornii. Slovensko budú zastupovať štyria víťazi slovenskej národnej súťaže Festival vedy a techniky združenia AMAVET a traja študenti, ktorých na súťaž nominovalo združenie Mladí vedci Slovenska.

Pravda 28. 4. 2014

<http://vat.pravda.sk/komunikacia/clanok/315957-mladi-vedci-zo-slovenska-budu-sutazit-v-spojonych-statoch/>

Vláda chce naliať eurofondy do ekológie

Bratislava – Slovensko získa z eurofondov v nasledujúcich siedmich rokoch 15 miliárd eur. V prepočte na jedného obyvateľa je to 369 eur ročne. Podľa analytika Erste Group Jana Jedličku tak Slovensko obsadilo druhé miesto v úspešnosti vyjednávania s Bruselom, viac financií na obyvateľa získalo už len Estónsko. V prepočte na HDP je Slovensko na šiestom mieste z európskej dvadsaťosmičky. Najväčší balík peňazí od Európskej únie chce vláda využiť na ochranu životného prostredia, ďalšími top prioritami sú dobudovanie diaľničnej siete a prepojenie výskumu, vzdelávania a praxe.

Hospodárske noviny 25. 4. 2014
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/vlada-chce-naliat-eurofondy-do-ekologie-613956>

Nebezpečenstvo klimatickej zmeny

Až donedávna pomalé ekonomické prostredie a obavy o bezpečnosť odpútalvi pozornosť od niečoho, čo sa môže postupne rozvinúť do najväčšej svetovej krízy – do klimatickej zmeny. Dramatické a extrémne pohyby v podnebí a klimatických vzorcoch nikoho nenechajú na pochybách v súvislosti so zodpovednosťou človeka za klimatickú zmenu a naliehavosťou jej riešenia. Faktom zostáva, že dvanásť z trinástich najteplejších rokov sa podľa záznamov vyskytlo od roku 2000.

Hospodárske noviny 25. 4. 2014

<http://komentare.hnonline.sk/komentare-167/nebezpečenstvo-klimatickej-zmeny-613948>

Zmeny klímy sú zatiaľ únosné, bude horšie

Rýchlejší a rozsiahlejší postup proti produkcií skleníkových plynov, vinníkom globálneho otepľovania, požaduje správa, ktorú pripravil medzivládny panel pre klimatickú zmenu (IPCC) iniciovaný OSN.

(Pravda 17. 4. 2014)

<http://vat.pravda.sk/zem/clanok/314940-zmeny-klimy-su-zatial-unosne-bude-horsie/>

Európa vysiela do kozmu klimatickú hliadku

Prvý z dvanástich satelitov, ktoré majú detailne skúmať prebiehajúce klimatické zmeny, sa dostal na obežnú dráhu Zeme a vykonal prvé technické testy.

(Pravda 10. 4. 2014)

<http://vat.pravda.sk/vesmir/clanok/314200-europa-vysiela-do-kozmu-klimaticku-hliadku/>

Na zmenu klímy sa vieme pripraviť.

Ale treba niečo robiť

(Sme 4. 4. 2014)

<http://tech.sme.sk/c/7158995/na-zmenu-klimy-sa-vieme-pripravit-ale-treba-nieco-robit.html>

Zmena klímy sa už zvrátiť nedá

(Sme 1. 4. 2014)

<http://tech.sme.sk/c/7155047/zmena-klimy-sa-uz-zvratit-neda.html>

Málo žien v IT?

Odrádza ich matematika a ,divní muži Nudní, okuliarnatí a zhrbení nad klávesnicou. Takto si dievčatá predstavujú „ajťákov“. Predstava, že by s nimi mali študovať, ich odrádza natoľko, že zo štúdia informatiky cúvnu.

Okrem toho si neveria a programovanie považujú za príliš stereotypné. Vyplýva to z prieskumu, ktorý medzi dievčatami robila Slovenská technická univerzita v Bratislave. Na Slovensku chýba asi 10-tisíc informatikov a v únii sa toto číslo priblíži k miliónu. Mnohé špecializácie sú pritom pre dievčatá ako stvorené, aj preto sa školy a firmy snažia prilákať ich na toto štúdium.

„Počet dievčat na fakultách technických smerov je nízky. Často sa pýtajú, či zvládnu matematiku a zapadnú do prevažne mužského kolektívu. Okrem toho prevláda predstava, že informatika je len programovanie. Je to však celé spektrum profesií, ktoré sa vďaka informatike dajú vykonávať. Svoje robí aj okolie, keďže výber povolania ovplyvňuje rodina či priateľia,“ hovorí Petra Kotuliaková, koordinátorka združenia Aj Ty v IT, ktoré vzniklo na Fakulte informatiky a informačných technológií STU v Bratislave. Z celkového počtu študentov tu dievčatá tvoria len tri percentá.

Pravda 25. 4. 2014

<http://spravy.pravda.sk/domace/clanok/315714-malo-zien-v-it-odradza-ich-matematika-a-divni-muzi/>

O číslach: Slovenskí vedci dokázali

Na mojej obľúbenej rozhlasovej stanici Devín sa po čase odmlky znovu objavila relácia venovaná krátkym správam z oblasti vedy. Dokonca sa v nej dopočujeme už i dávno zabudnuté formulácie typu „americkí vedci dokázali“.

A práve pri nich ma napadlo, čo dokázali slovenskí vedci v uplynulom období, teda aspoň tí univerzitní. A hneď som i vedel odpoveď, dokonca bez vlastného pátrania po publikáciách, interných reportoch, grantových správach či návštevách laboratórií a seminárov: slovenskí vedci dokázali vyplniť akreditačné spisy. Pre tých, čo nevedia, o čom je reč: naše univerzity v tomto období prechádzajú pravidelnou akreditáciou, ktorá, dovoľm si tvrdiť, značne vyťažila ich intelektuálnu kapacitu.

Vyplniť množstvo formulárov (len naša fakulta pri poslednej akreditácii odovzdala cez 30 000 strán) je samo osebe fuška, nehľadiac na to, že to vyplňanie zďaleka nie je celkom jednoduché. Sú tu jednak koncepčné otázky ohľadom jednotlivých študijných programov. Tu akreditačná komisia príliš pomocnú ruku nepodáva.

Pravda 25. 4. 2014

<http://zurnal.pravda.sk/z-notesu/clanok/315701-ocislach-slovenski-vedci-dokazali/>

EÚ zjednotí nabíjačky pre elektromobily

S nabíjačkami elektromobilov je to podobné ako s nabíjačkami na mobilné telefóny. Ak nemáte so sebou tú správnu, iná vám nepomôže. Európska únia chce preto urobiť v nabíjaní elektromobilov poriadok.

Do roku 2020 by mala v Európe vzniknúť dostatočná sieť nabíjajúcich staníc pre elektromobily. Dohodli sa na tom zástupcovia Európskeho parlamentu a Európskej komisie. Dôležitou súčasťou tohto rozhodnutia je použitie jednotnej nabíjačky pre všetky nabíjacie stanice.

Má to vyriešiť súčasné problémy s nabíjaním elektromobilov, ktoré vyplývajú z inštalácie rôznych systémov. Nie každý elektromobil je teda dnes možné nabiť na každej nabíjačke.

Pravda 25. 4. 2014

<http://auto.pravda.sk/novinky/clanok/315485-eu-zjednoti-nabijacky-pre-elektromobily/>

Predaje elektromobilov rastú. V roku 2016 ich bude jazdiť milión

(Pravda 11. 4. 2014)

<http://spravy.pravda.sk/doprava/clanok/314132-predaj-elektromobilov-rastie-v-roku-2016-ich-bude-milion/>

Počet elektrických áut na svete sa vlní zdvojnásobil

(Pravda 1. 4. 2014)

<http://spravy.pravda.sk/ekonomika/clanok/313351-pocet-elektrickyh-aut-na-svete-sa-vlni-zdvojnasobil/>

Daimler a Bosch kritizujú Teslu.

Nechce ich pustiť na nabíjačky

Nová sieť supervýkonných nabíjačiek americkej Tesly, ktorú buduje v Nemecku, je prístupná len majiteľom vozidiel Tesla. To sa, samozrejme, nepáči jej rivalom.

(Pravda 1. 4. 2014)

<http://auto.pravda.sk/novinky/clanok/313059-daimler-a-bosch-kritizuju-teslu-nechce-ich-pustit-na-nabijacky/>

Štát chce vziať milióny súkromným školám

Bratislava – Tisíce rodičov si budú musieť za vzdelanie svojich detí priplatiť. Ministerstvo školstva chce totiž od budúceho roka siahnuť súkromným školám na časť peňazí, ktoré dostávajú od štátu. Podľa Asociácie súkromných škôl by sa im mal znížiť normatív o 30 percent, čo je na žiaka asi 430 eur ročne. O toľko by museli rodičia zaplatiť viac na školnom. „Môj ročný rozpočet mi neumožňuje, aby som platila za školu viac, preto nechodí do ešte drahšej školy,“ okomentovala plánované zmeny matka gymnazistu zo súkromnej školy na Bajkalskej ulici v Bratislave Andrea Baxová. Ako dodala, z dôvodu vyšších poplatkov by bola nútená prehlásiť syna do štátneho gymnázia, čo by neznášal dobre.

Hospodárske noviny 24. 4. 2014

<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/stat-chce-vziat-miliony-sukromnym-skolam-613797>

Do firiem chodia nepripravení ľudia

Ján Žačko v rozhovore, viceprezident Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení.

Základným problémom pri nezamestnanosti je nepripravenosť absolventov. Tí buď vyštudujú odbor, ktorý nie je na trhu práce potrebný, alebo nereflektujú na ponuky, ktoré im firmy ponúkajú, tvrdí pre HN Žačko.

Hospodárske noviny 23. 4. 2014

<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/do-firiem-chodia-nepripraveni-ludia-613641>

Firmám majú chýbať stovky tisíc absolventov

Do piatich rokov potrebujeme 320-tisíc nových pracovníkov. Ministerstvo školstva musí zatraktívniť potrebné odbory. (Hospodárske noviny 8. 4. 2014)

<http://hn.hnonline.sk/slovensko-119/firmam-maju-chybat-stovky-tisic-absolventov-611926>

Richter náhli Čaploviča s nezamestnanosťou, žiada reformu školstva

(Sme 23. 4. 2014)

<http://ekonomika.sme.sk/c/7177940/richter-nahli-caplovica-s-nezamestnanostou-ziada-reformu-skolstva.html>

Richter chce znížiť nezamestnanosť na úroveň priemeru eurozóny

(Pravda 23. 4. 2014)

<http://profesia.pravda.sk/zamestnanie/clanok/315491-richter-chce-znizit-nezamestnanost-na-uroven-priemeru-eurozony/>

Vysoké školy sa z regiónov sťahujú do centrál

Masové rozdávanie diplomov a cestovanie profesorov za študentmi po Slovensku sa pomaly končí. Niektoré vysoké školy avizujú rušenie svojich pobočiek.

(Pravda 22. 4. 2014)

<http://spravy.pravda.sk/domace/clanok/315352-vysoke-skoly-sa-z-regionov-stahuju-do-central/>

Čaplovič šetrí na vysokých školách, hrozí aj prepúšťanie

(Sme 2. 4. 2014)

<http://www.sme.sk/c/7156528/caplovic-setri-na-vysokych-skolach-hrozi-aj-prepustanie.html>

Na Slovenku nám chýbajú kvalitní ľudia

Riaditeľ trencianskeho Technologického centra Johnson Controls, Clemens Lowinski, pre HN.

(Hospodárske noviny 1. 4. 2014)

<http://hnporadna.hnonline.sk/investor-155/na-slovenku-nam-chybaju-kvalitny-ludia-611203>

Dizajnér, ktorý vás zorientuje

Pozbieral už takmer všetky ceny za dizajn, ktoré existujú. Jeho štúdio pracuje pre kultúrne inštitúcie i pre komerčných klientov. Portfólio siaha od malého viánarstva až po koncerty či univerzity. Rakúšan Erwin K. Bauer je grafický dizajnér, no už dvadsať rokov usilovne pracuje na rozširovaní pôsobnosti dizajnu a jeho prieniku do nových sfér.

Jedna z kľúčových tém jeho profesijného univerza je orientácia. A nesúvisí to len s tým, že nám pomáha nestrátiť sa vo viedenskom múzeu Belvedere a cítiť sa doma na zámku Schloss Hof.

Trend.sk 22. 4. 2014

<http://www.etrend.sk/trend-archiv/rok-2014/cislo-15/dizajner-ktory-vas-zorientuje.html>

Ako vyzerá knižnica 21. storočia? Je bez kníh

Policový systém Bookless nie je konvenčná „obyvateľská“ stena, ale mobilná galéria života.

Keď modernistickí návrhári začiatkom 20. storočia prinášali strohé nábytkové diela funkcionalizmu, nechceli sa tým len vymedziť voči ozdobnosti predchádzajúcich desaťročí. Vo svojich nápadoch sa pokúsili o vízie novej, dobre fungujúcej spoločnosti „jasnejších zajtrajškov“.

A ako je to na začiatku 21. storočia? Dizajn stále odpovedá na nové výzvy a stvárňuje svoju dobu. Príkladom je policový systém Bookless od nemeckých nábytkárov Interlücke. Jeho autormi sú etablovaní návrhári Gino Carollo a René Chyba.

Sme 19. 4. 2014

<http://byvanie.sme.sk/c/7174754/ako-vyzerakniznica-21-storocia-je-bez-knih.html>

Tip: Američania vrátili Petzvalovmu objektívu zašlú slávu

Slávny Petzvalov objektív, ktorý vznikol vďaka slovenskému fyzikovi Jozefovi Maximiliánovi Petzvalovi, zažíva po viac ako 170 rokoch renesanciu. Americký projekt Lomography si dal za cieľ objektív zrekonštruovať podľa pôvodného patentom chráneného návrhu z 19. storočia a ponúknuť ho profesionálnym fotografom. Dnes slávi svoj úspech.

Jeden z mnohých projektov verejného financovania sa v polovici minulého roka pokúsil osloviť pokročilých, ale aj profesionálnych fotografov s myšlienkou zhotovenia slávneho Petzvalovho objektívu. Americkí tvorcovia projektu Lomography si dali za cieľ vyzbierať minimálne 100-tisíc dolárov na oprášenie zašlej slávy objektívu, ktorý formoval svet fotografie v 19., 20., ale aj 21. storočí. Petzvalov objektív však vzbudil nevídaný záujem verejnosti, ktorá do projektu investovala takmer 1,4 milióna dolárov. Objektív si vďaka tomu mohlo prvých tisíc záujemcov vyskúšať už v decembri minulého roka. Na trhu však bude objektív oficiálne dostupný až v júni 2014 s cenou 499 eur.

Pravda 19. 4. 2014

<http://vat.pravda.sk/obraz-a-zvuk/clanok/315250-americiania-vratili-petzvalovmu-objektivu-zasluslavu/>

Slovensko pomaly prestáva byť montovňou

O štvrtinu viac slovenských dodávateľov automobiliek investuje do výskumu a vývoja. Ukazuje to exkluzívny prieskum poradenskej spoločnosti PwC pre HN.

Bratislava – „Do konca roka 2014 by sme mali na Slovensku reinvestovať okolo jedného milióna eur do výskumu a vývoja. Oproti minulému roku sme zvýšili tento rozpočet približne o 40 percent,“ tvrdí Filip Gajdoš, manažér predaja pre strednú a východnú Európu firmy Emerson Branson. Firma na niektorých projektoch v rámci výskumu a vývoja spolupracuje aj s Materiálovotechnologickou fakultou STU v Trnave či Technickou univerzitou

v Žiline. Zaoberajú sa aj novými technológiami zvrárania, dnes sa venujú napríklad laserom. Práve pri nich vyvinuli na Slovensku technológie, ktoré sa momentálne testujú už v ostrej výrobe v automobilovom priemysle.

Hospodárske noviny 16. 4. 2014
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/slovensko-pomaly-prestava-byt-montovnou-612984>

Becherovka hľadá nového kupca

Výrobca Pernod Ricard zápasí s poklesom tržieb. Predaj podniku má byť východiskom.

Praha – Patrí k tradičným a veľmi silným českým značkám. Má miesto vo väčšine tamojších reštaurácií aj barov, napriek tomu jej tržby z vlastnej výroby niekoľko rokov za sebou klesajú. Teraz hľadá výrobca likéru Becherovka nového majiteľa. Hoci oficiálne zatiaľ materská skupina Pernod Ricard možný predaj komentovať nechce, podľa viacerých zdrojov z trhu firma pred niekoľkými týždňami upovedomila prípadných záujemcov pod príslušným mlčanlivosťou.

Hospodárske noviny 16. 4. 2014
<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/becherovka-hlada-noveho-kupca-612975>

Kúp si telefón skôr, než ho výrobca zase pokazí

Mám rád zákony technologického sveta, lebo v jeho džungli dokázali nájsť aspoň to málo, čo je nemenné a platné.

Je množstvo fascinujúcich zákonov, ktoré platia v technologickom svete. Moorov zákon hovoriaci, ako rýchlo sa zlepšujú počítače, pravidlo 1-10-100 hovorí, v akom pomere sú v akejkoľvek internetovej komunite ľudia, ktorí obsah tvoria, dopĺňajú alebo len pasívne prijímajú, alebo „zákon 34“, ktorý hovorí, že na internete je toľko porna, že čokoľvek, čo ti napadne, má určite aj pornografickú verziu (áno, aj to, čo ste si práve pomysleli). Mám ich rád, lebo v džungli technologického sveta dokázali nájsť aspoň to málo, čo je nemenné a platné (čo sa nedá vôbec povedať o zákonoch, ktoré prinášajú do sveta internetu politici).

Z tejto oblasti mám jednu extra obľúbenú teóriu. Volá sa „paradox technológií“. V roku 1988 ju predstavil otec moderného webdizajnu Donald Norman a hovorí sa v nej približne toto: Akákoľvek vec, ktorú ľudstvo vynájde, prechádza sériou fáz nepoužitelnosti – na začiatku, keď vznikne, je takmer nepoužitelná (napríklad prvé bicykle, na ktoré sa nedalo vysadnúť), potom sa ju podarí zjednodušiť a začne slúžiť (nové bicykle s klasickým nastupovaním, aké poznáme dnes), no presne v tom momente sa jej zdokonaľovaním opäť dostane do stavu, keď je ťažké ju na niečo využiť (pokusy s tandemovými bicyklami a prvé

brzdy, s ktorými sa dalo prizabiť za pár sekúnd). Toto sa opakuje, až kým sa technológia neprestane vyvíjať – vždy v týchto dvoch cykloch, raz sa používať dá, potom o dosť horšie.

Sme 16. 4. 2014
<http://komentare.sme.sk/c/7172210/kup-si-telefon-skor-nez-ho-vyrobca-zase-pokazi.html>

Na STU otvárajú Národné centrum robotiky

Fakulta elektrotechniky a informatiky Slovenskej technickej univerzity (FEI STU) v Bratislave posilňuje výučbu robotiky a kybernetiky, na škole vzniká Národné centrum robotiky.

Centrum robotiky má posilniť doterajšiu spoluprácu školy s firmami. Fakulta zriaďuje aj občianske združenie Národné centrum robotiky v záujme posilniť spoluprácu aj so strednými školami a propagovať robotiku ako povolanie budúcnosti. „Centrum robotiky je súčasťou Ústavu robotiky a kybernetiky na FEI STU. Ústav vznikol pred 10 rokmi a za toto obdobie riešil vyše 50 výskumných projektov a viac ako 100 projektov s firmami,“ povedala Andrea Settey Hajdúchová z STU. Tím na FEI STU spolupracuje s firmami, pre ktoré navrhuje vylepšenia priemyselných robotov. Aktuálne na fakulte bežia projekty so Samsungom, Volkswagenom, Schunkom, ale aj s podnikmi ako ZŤS VVÚ Košice či Vývoj Martin.

Pravda 16. 4. 2014
<http://spravy.pravda.sk/domace/clanok/314885-na-stu-otvaraju-narodne-centrum-robotiky/>

Kúpim liek na potenciú.

Značka: cez internet

Internet je eldorádom pre nezákonný biznis s liekmi. Podľa odborníkov je každý druhý falzifikát. A môže vám nezvratne poškodiť zdravie.

Na webe kvitne nelegálny obchod s liekmi. Dokonca aj s tými, ktoré sa dajú dostať len na predpis. Na webe sa skutočne dá zohnať takmer čokoľvek: od antikoncepcie cez Viagra až po antidepresíva. Lekári však varujú – až v polovici prípadov môže ísť o zdravie nebezpečné falzifikáty.

Hospodárske noviny 11. 4. 2014
<http://hnporadna.hnonline.sk/clanky-168/kupim-liek-na-potenciu-znacka-cez-internet-612603>

Slovenskí inžinieri vymýšľajú sedadlá Kie

Pri Trenčíne vzniklo najväčšie technologické centrum na Slovensku. Rozprestiera sa na priestore jedenástich kilometrov štvorcových. Centrum vytvorila americká spoločnosť Johnson Controls, ktorá v Trenčíne vyvíja zariadenia do interiérov automobilov.

Centrum so 480 zamestnancami sa stalo najväčším v krajine po tom, čo sa presťahovalo z areálu výstaviska do priestorov,

kde mal mať pôvodne stroje výrobca elektrotechniky AU Optronics. V centre najmä slovenskí výskumní pracovníci vyvíjajú sedadlové systémy automobilov, prístrojové dosky, výplne dverí, stredové konzoly či stropné systémy. Momentálne sa v trenčianskom závode pracuje napríklad na vývoji sedadiel pre novú generáciu Kia Sportage.

Pravda 11. 4. 2014
<http://profesia.pravda.sk/ludske-zdroje/clanok/314393-slovenski-inzineri-vymysljaju-sedadla-kie/>

Zabudnite na pomalých čašníkoch.

Je tu Clicksee

Miroslav Tkáč a Daniel Belko predstavujú revolučné zariadenie na privolanie obsluhy v podniku.

Projekt/Koniec nezmyselných gest

„Prinášam revolučný prístroj na privolanie čašníka.“ S týmto komentárom prichádza pred porotcov projektu Nájdite si biznis s HN Miroslav Tkáč a v ruke zvierajú kruhové tlačidlo. Clicksee, lebo tak znie názov tohto zariadenia, má pritom ambíciu pomôcť zákazníkom aj reštauráciám. „Hostia už nebudú musieť robiť nezmyselné gestá, aby si ich obsluha všimla, a čašníci sa vyhnú zbytočnému behaniu po podniku a nazívaniu ľudí do taniarov. Prídu, keď dostanú signál,“ komentuje výhody produktu Miroslav Tkáč.

Hospodárske noviny 10. 4. 2014
<http://hn.hnonline.sk/zabudnite-na-pomalych-casnikoch-je-tu-clicksee-612143>

Cúvacie kamery budú v USA povinné.

Deťom zachránia život

Od roku 2018 nebude možné v USA registrovať autá bez cúvacích kamier. Zariadenie v cene asi 140 dolárov by mohlo ročne zachrániť až 250 životov.

Cúvanie môže byť veľmi nebezpečné. Nielen pre vaše auto, ale najmä pre deti a seniorov. Len v USA registrujú ročne až okolo 15-tisíc prípadov, keď vodič zrazí pri cúvaní chodca. Z toho 250 incidentov má fatálne následky. Deti tvoria pritom až jednu tretinu obetí a ľudia s vekom nad 70 rokov jednu štvrtinu.

Preto Americký úrad pre bezpečnosť cestnej premávky NHTSA presadzuje už od roku 2010 zákon, aby boli všetky vozidlá povinne vybavené cúvacími kamerami. Prijatý mal byť už v roku 2014, ale pripomienkové konanie trvalo ďalšie štyri roky. Teraz sa zdá, že ide do finále.

Pravda 10. 4. 2014
<http://auto.pravda.sk/novinky/clanok/314144-cuvacie-kamery-budu-v-usa-povinne-chodcom-to-zachrani-zivot/>

Spätné zrkadlá? Prežitok.

V Amerike chcú s nimi skončiť

(Pravda 5. 4. 2014)
<http://auto.pravda.sk/novinky/clanok/313808-spatne-zrkadla-v-amerike-chcu-s-nimi-skoncovat/>

Unikátny prístroj. Slovinci vymysleli prístroj na pečivo

Bratislava – Herpes z pečiva kúpeného v potravinách? Takémuto riziku je koniec! Postarala sa o to partia Košičanov, ktorá na svet priviedla prevratný automat na pečivo. Obchody na celom svete sa o tento vynález pravdepodobne pobijú.

Noviny.sk 8. 4. 2014

<http://udalosti.noviny.sk/z-domova/07-04-2014/unikatny-pristroj-automat-slovinci-vymysleli-pristroj-na-pecivo.html>

Autá v roku 2020. Takto to bude vyzerat' Takto vidí blízku budúcnosť automobilov Slovenská technická univerzita.

Ako bude vyzerat' svet áut v roku 2020? Predovšetkým ekologickejšie. „Sci-fi snom“ konštruktérov je, aby malo auto asi 600 kilogramov a spotrebúvalo dva až tri litre tradičného paliva na kilometer,“ myslí si Ján Lešínský zo Slovenskej technickej univerzity, člen Rady Svetovej federácie automobilových inžinierov.

Vývojári podľa neho už teraz hľadajú spôsoby, ako splniť európske normy. „Ak by sme išli len cestou elektromobilov, na cestách by museli pribudnúť množstvá nabíjajúcich staníc a výrazne by rástla spotreba medi. Navyše, aj pri nich treba brať do úvahy, že elektrina sa často vyrába spaľovaním fosílnych palív.“

V čase sa však mení nielen postoj k ekológii, ale aj k autám ako takým.

Hospodárske noviny 8. 4. 2014

<http://style.hnonline.sk/auto-moto-130/auta-v-roku-2020-takto-to-bude-vyzerat-611947>

Tesla ukáže Bratislave svoju vlnkovú loď

Bratislava – Autosalón v Inchebe. Americká automobilka priviezla na Slovensko luxusný sedan s označením „S“. Z hitu sa stáva rovnocenný konkurent. Elektrické autá sa začínajú doťahovať na svojich klasických spaľovacích rivalov. A presvedčí sa o tom aj Slovensko. Automobilka Tesla privezie na bratislavský autosalón svoj nový elektrický model S. Ten dokáže na jedno nabitie prejsť až 500 kilometrov.

Hospodárske noviny 8. 4. 2014

<http://hn.hnonline.sk/slovensko-119/tesla-ukaze-bratislave-svoju-vlnkovu-lod-611943>

McLaren a Ferrari. Aj to uvidíte v Bratislave

(Hospodárske noviny 8. 4. 2014)
<http://style.hnonline.sk/auto-moto-130/mclaren-a-ferrari-aj-to-uvide-v-bratislave-611948>

Bratislavský autosalón: Prídu aj novinky zo Ženevy

(Hospodárske noviny 8. 4. 2014)
<http://auto.pravda.sk/magazin/clanok/313906-bratislavsky-autosalon-pridu-aj-novinky-zo-zenevy/>

Slovinci z Liptova vymysleli unikátny automat. Chcú ho v USA

Automat na predaj suvenírov nepotrebuje elektrinu. Aj preto o neho prejavili záujem národné parky z Ameriky.

Ružomberok – „Zostrojili sme automat na predaj suvenírov, ktorý na prevádzku nepotrebuje elektrinu. Teraz majú o objednávky záujem najväčší svetoví prevádzkovatelia automatov z USA, Kanady a ďalších krajín,“ hovorí Ružomberčan Martin Vierik o projekte, ktorý vznikol práve na Slovensku.

Liptáci Martin Vierik a Richard Makovický totiž zostrojili automat na suveníry, ktorý si na rozdiel od konkurencie úplne vystačí bez elektrickej energie. Do prevádzky ho uvedie samotný kupujúci krútením veľkého kolesa. Pohodne tak funguje aj na miestach, kde je s dodávkami elektriny problém – napríklad ďaleko od civilizácie v amerických národných parkoch či na chorvátskych plážach.

Hospodárske noviny 7. 4. 2014

<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/slovinci-z-liptova-vymysleli-unikatny-automat-chcu-ho-v-usa-611823>

Slovenská služba Thapir mieri do sveta. Hľadá udalosti v okolí

Projekt od slovenských tvorcov hľadá a upozorňuje ľudí na udalosti v ich bezprostrednom okolí. Plánuje preraziť aj v zahraničí. Uvažuje tiež o podpore nových technológií vrátane inteligentných hodínok či pripojených áut.

Ak chce človek vedieť, čo sa práve deje v jeho okolí, musí obvykle navštíviť sociálne siete či komunitné servery, ktoré ho na najnovšie podujatia upozornia. Informácie o divadelných predstaveniach, prednáškach, koncertoch a iných spoločenských podujatiach sa však môžu šíriť aj inak. S jednou z možných alternatív prišiel slovenský projekt Thapir, ktorý získal aj dotáciu vo výške 30-tisíc eur od Slovak Telekomu na svoj ďalší rozvoj. Plány má veľké. V najbližších mesiacoch by sa okrem Slovenska rád presadil aj na oveľa väčších trhoch, akými sú Česká republika, Poľsko a Nemecko.

Pravda 6. 4. 2014

<http://vat.pravda.sk/obraz-a-zvuk/clanok/313902-slovensky-projekt-thapir-hlada-udalosti-v-okoli/>

Zápisník: Plagiátorstvo je podľa rabína kóšer

Ak robíte dobrý skutok, neprekáža, že podvádzate, myslí si izraelský rabín. Doštal sa na prvé stránky novín.

Je plagiátorstvo kóšer? Podľa jedného izraelského rabína áno, lebo keď pomáhate kamarátovi odkopírovať seminárnu prácu niekoho iného, robíte dobrý skutok, akúsi charitu. Takže vlastne neprekáža, že podvádzate. Myslí si to rabín Avraham Josef, syn slávneho rabína Ovadiu Josefa. Jeho výrok sa hneď dostal na prvé strán-

ky novín. Dôvodov je viac. Faktom je, že izraelské médiá sa vyžívajú v rabínskych rozhodnutiach, ktoré sú bizarné a ktoré majú šancu, že naštvú sekulárnu populáciu. Slová o tom, že plagiátorstvo je kóšer, spadajú presne do tejto kategórie. Väčšina ľudí si zrejme povie, že rabín je šiši, vrátane tých, čo odpisovali od spolužiakov na písomkách a na vysokej škole zbierali informácie do svojich „vlastných“ prác pokútnym spôsobom.

Niektorí si povedia, že je to ďalší dôkaz toho, že rabínom by sa konečne malo ukázať ich pravé miesto v spoločnosti. Bez toho, aby sa zamysleli, aký praktický efekt asi tento výrok bude mať.

Zopár ľudí s čistejším svedomím ukradne niečo myšlienky? Nieko komu dá odpísať písomku, lebo je veriaci a chce urobiť dobrý skutok, hoci v hĺbke duše vie, že to nie je charita, ale niečo podobné, ako keby mu niekto vykradol byť?

Sme 4. 4. 2014

<http://www.sme.sk/c/7158843/zapisnik-plagiatorstvo-je-podla-rabina-koser.html>

Za Amazon trdelníky

Vláda by mala zabojovať o investíciu spoločnosti Amazon, ktorej nevyšiel plán umiestniť novú prevádzku v blízkosti Brna. Tvrdí to poslanec za SDKÚ-DS Ivan Štefanec, podľa ktorého kabinet Roberta Fica zatiaľ na pritiaženie stoviek pracovných miest v tomto prípade nič nerobí. Poslanec mestského zastupiteľstva v Skalici Milan Roman dal zároveň ministromi hospodárstva Tomášovi Malatinskému zaujímavú motiváciu, aby sa o investíciu americkej firmy začal zaujímať. „Pánovi ministromi Malatinskému sľubujem, že ak túto investíciu vybaví, tak mu za každé jedno pracovné miesto prinesiem záhorácku špecialitu, originálny skalický trdelník,“ povedal na brífingu. Amazon pritom avizuje v novom logistickom sklade vytvorenie 1 500 pracovných miest.

Trend.sk 4. 4. 2014

V Rusku porazil Facebook.

Teraz odchádza

Pavel Durov, ktorého volajú aj ruský Zuckerberg, končí na čele siete VKontakte.

Bratislava – Muž, ktorý porazil Facebook. Aj takýto prívlastok si vybojoval ruský podnikateľ Pavel Durov, ktorý po ôsmich rokoch definitívne odchádza z čela sociálnej siete VKontakte. Najmä vďaka nemu sa v Rusku dokonca stala najobľúbenejšou sociálnou sieťou, ktorá bez problémov porazila aj svetového giganta Facebook. Kým totiž v Rusku a postsovietskych krajinách má VKontakte okolo 100 miliónov používateľov, Facebook sa sotva šplhá k ôsmim miliónom.

Hospodárske noviny 3. 4. 2014

<http://finweb.hnonline.sk/spravy-zo-sveta-financii-126/v-rusku-porazil-facebook-teraz-odchadza-611481>

BMW vyvíja systém ‚pasívneho vykurovania‘. Skúša ho na BMW i3

Je to čosi podobné ako pri takzvaných pasívnych domoch, ktoré si vystačia s minimom externej energie. Elektromobilom by to mohlo priniesť dlhší dojazd.

Problém je v tom, že kým pri bežných autách vyhrieva interiér odpadové teplo spaľovacieho motora, pri elektromobiloch sa musí „kúriť“ elektrinou. A tej veru pri súčasnom stave vývoja akumulátorov nie je nikdy nazvyš. Ak teda v elektromobile zahrievame interiér, znižujeme tým zároveň aj dojazd. A nie málo. Časť energie, ktorá by mohla putovať do elektromotoru sa jednoducho spotrebuje na teplo.

Aby sme si to lepšie predstavili. Taký elektromobil BMW i3 si so sebou vozí batérie s kapacitou 22 kWh. To zodpovedá energii len 1,7 kg benzínu, čo je v objeme asi 2,4 litra paliva. Lenže pri teplote nula stupňov Celzia, keď využíva vozidlo priemerne 5 kW výkonu na pohon, potrebuje ďalšie tri na vykurovanie. Polovica z tejto energie sa síce stráca cez karosériu do nenávratna, ale časť zostatkového tepla je možné zachytiť a využiť.

Pravda 3. 4. 2014

<http://auto.pravda.sk/novinky/clanok/313322-bmw-vyvíja-system-pasívneho-vykurovania-skusa-ho-na-bmw-i3/>

IT-čkári zo Slovenska expandujú.

V Afrike

Bratislava – IT gigant, ktorý vyrástol z bratislavskej firmy na globálneho hráča, mierí do Afriky. Skupina Assec sa najnovšie dohodla s etiópskou vládou agentúrou. Za takmer desať miliónov dolárov pre ňu vybuduje trh s energiou. „Afrika je pre nás dôležitý trh, na ktorom chceme rásť,“ vysvetľuje generálny riaditeľ skupiny Assec Jozef Klein. Firma sa tu chce viac etablovať a snaží sa aj o akvizíciu etiópskej spoločnosti.

S potenciálom regiónu pre informačné technológie súhlasia aj odborníci. „Afrika je atraktívny a obrovský trh. Príležitostí je dosť,“ vysvetľuje riaditeľ IT Asociácie Slovenska Gustáv Budinský. Možnosti kontinentu vidí aj Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu, ktorá pripravuje aktivity na to, aby tam pritiahla viac slovenského kapitálu.

Hospodárske noviny 2. 4. 2014

<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/it-ckari-zo-slovenska-expanduju-v-afrike-611331>

Rakúšania kúpili slovenský unikát

Bratislava – Patria medzi slovenské unikáty, ktoré dobre pozná aj svet. Dodáva približne 50 firmám naprieč strednou a západnou Európou, ale aj v Rusku. Medzi ich najznámejších odberateľov patrí napríklad spoločnosť Mondelez so sídlom vo Švajčiarsku vyrábajúci Milka produkty, či firma Kraft Foods. A to vďaka výrobe ultratenkých fóliových obalov na potraviny s osobitým dizajnom. A teraz Slovensko o tento svoj unikát príd. Respektíve jej slovenskí majitelia. Trebišovskú firmu Moneta S kupujú Rakúšania. Konkrétne rakúska spoločnosť Schur Flexibles Group.

Hospodárske noviny 1. 4. 2014

<http://hn.hnonline.sk/ekonomika-a-firmy-117/rakusania-kupili-slovensky-unikat-611222>

Druhé tohtoročné číslo časopisu Duševné vlastníctvo vyjde v polovici júna

KTO VIE, ODPOVIE

Kde pracoval Berners-Lee v čase, keď sformuloval základné princípy webu? – pýtali sme sa vás v aprílovom vydaní e-mailového časopisu E-zine ÚPV SR. Správa odpoveď je v Európskej organizácii pre jadrový výskum (CERN) so sídlom v Ženeve. Prvá takto odpovedala Jana Gerátová z Dlhej nad Oravou.

Sút'ažná otázka č. 5

Štefan Romer (1778 – 1842). V Rakúsko-Uhorsku ho prezývali Zápaľkovým kráľom. Patril medzi vynálezcov, ktorí razili cestu do sveta fosforovým zápalkám, ktoré v tom čase vystriedali drahšie a nespoľahlivé verzie zápaliek. Vyvinul i špeciálny hoblík na zápalky a tiež stroj, ktorý denne vyrobil 400-tisíc škrtačích zápaliek. Jeho precízne technické myslenie bolo ocenené najvyšším rakúskym vyznamenaním pre najúspešnejších vynálezcov; získal tri patenty. Zápaľkový kráľ mal zmysel aj pre charitu, postavil detskú nemocnicu.

Foto: www.zivot.azet.sk

Kde sa narodil Štefan Romer?

Suvenír Úradu priemyselného vlastníctva SR získa ten z vás, kto prvý elektronicky pošle správnu odpoveď.

e-mail: julius.sipos@indprop.gov.sk